

Budoucnost - dvojí

Myslíme-li budoucnost, jak bývá zvykem, míníme tím onu pseudo-budoucnost, jaká v nějaké příští přítomnosti (aktuální) nastane a pak se stane minulostí. To však je vlastně klam, protože se nikdy nestane přesně to, co se stát mělo a má. To, co se aktuálně děje, je vždycky jakýmsi kompromisem mezi tím, co se stát mělo (a má), a tím, co okolnosti umožnily a dovolily, aby se vskutku stalo. Skutečnou, pravou budoucností je však to, co se stát mělo a má, a co ještě není ovlivněno (pokaženo, potřísněno, pošpiněno – ale to vůbec nemá znamenat, že okolnosti jen kazí to, co „má“ nastat, jsou přece také naprosto nezbytným materiálem, ale to co „má“ nastat, s takovým materiálem musí také počítat, a to nejen jako s překážkami, které všechno jen kazí a zhoršují) předmětnými okolnostmi. Právě proto musíme mezi obojí „budoucností“ přísně rozlišovat. Řekneme-li, že jsou „skutečnosti“, které teprve „přicházejí“ a tedy „ještě nejsou“, máme na mysli to, nač – v nejlepším případě snad – čekáme, v co doufáme, na příchod čeho spoléháme, ale co není v naší moci. Zároveň však platí, že to, co teprve přichází, má zapotřebí naší asistence, naší pomoci (byť nejen „naší“ vlastní): nemůže to aktuálně nastat bez pomoci mnoha subjektů, které tu už „jsou“ (ale jsou to „pravá jsoucna“, tj. vnitřně sjednocené události, které mají také svou nepředmětnou, tj. ještě aktuálně neuskutečněnou stránku, mohli bychom říci „hlubinu“, hloubku). Ona „pravá budoucnost“ tedy přichází jakoby „z hloubky“, která sahá mnohem hlouběji než „nitro“ subjektu; je to něco jako „svět“ přicházejících (a ještě nejsoucích) skutečností. Ty však nemohou být nijak „nahlédnuty“, protože vůbec nejsou předmětné, ale pokud budou uskutečněny (uskutečňovány – za pomoci nesčetných subjektů), budou se zároveň stávat předmětnými díky tomu, že „předmětně jsoucí“ skutečnosti se stanou materiálem, s nímž ony přicházející, nové, ještě nejsoucí, ale nastávající skutečnosti budou (a budou muset) pracovat, z něhož budou vytvářet své uskutečnění (které nikdy nebude přesné, dokonalé, tj. nebude prostě uskutečněním toho, co „mělo nastat“). Předvídání budoucnosti je proto nemožné pouhým „náhledem“ toho, co „má být“, a to ani kdyby takový náhled byl možný (a někomu k dispozici). Vždycky by k tomu bylo nutně zapotřebí rozsáhlých znalostí předmětně daného „stavu věcí“, aby bylo možno odhadnout, co se vůbec může z toho, co „má být“ v dané situaci uskutečnit i předmětně.

(Písek, 060208-1.)